

"יש כיום הרבה יותר קשב ליולדות, הן מקבלות אוטונומיה רחבה לבחור את העדפותיהן"

ועל כל שאר נושאי הטיפול בתינוק. האחיות המדריכות רואות את האם ותינוקה כישות אחת שאינה מופרדת. זאת כחלק מהתבוננות ערכית נית על תהליך הלידה וההפיכה למשפחה".

האם העובדה שאישה מנהלת את האגף הביאה לשינוי הגישה?

"את אגף היולדות אני מנהלת כבר כמעט עשור, את המחלקה כולה, רק בחודשים האחרונים. הגישה הזו נבנית במחלקה במשך שנים. כמובן שזו גם תפיסת העולם שלי, והיא ממשיכה להתרחש ולהתעצם. יחד עם זאת, ריי בוי נשים בצוות הרפואי מביא ליותר הקשבה לשטח, והוא סוחף גם את הצוות הגברי המטפל. אנחנו מקשיבים ומתחדשים בהתאם לדרושות החדשים של היולדות. מגיעות אלינו נשים צעירות עם תפיסות ערכניות. הן יודעות מה הן רוצות ומשמיעות את רצונן. מתבקש וחשוב לעשות את השינוי בהתאם לכך".

פרופ' בירון-שנטל היא אחת הנשים היחידות בארץ המכהנות כראש אגף בתחום הבריאות. היא אמנם לא גדלה עם החלום להיות רופאה, אלא הבינה שזהו העיסוק הנכון עבורה בתקופת הצבא.

"התגבשה בי ההחלטה לעסוק בתחום שקי שור לאנשים, ואהבתי למדע ולביולוגיה, הובילו ללימודי רפואה. מחלקת היולדות בבית החולים לים מאיה, היא מקום בו גדלתי מקצועית. אנחנו עם הפנים קדימה לכל חידוש, המצאה וכיוון - רפואיים וטכנולוגיים. כל מה שיכול לספק אבחון יותר טוב לנשים בהריון ועובריהן, אני בעדו".

מה לדעתך יש לשפר בעתיד בתחום היולדות?

"כדי שהמערכת תוכל לתת טיפול רפואי מיטיב, היא חייבת תגבור תקציבי וכוח אדם. אני חושבת שחלק גדול מהתפקוד המצויין של מערכת הבריאות הישראלית, הוא בזכות אנשים שממלאים תפקידים בשטח, ומצליחים לעשות יש מאין, בהרבה עבודה קשה ואכפז תיות. מדהים לראות אנשים שגם אחרי שנים לא מאבדים את החמלה והאמפטיה. וזה לא מובן מאליו בתוך העומסים בהם אנחנו עובדים. יש כאלו אנשים מוכשרים וחכמים שחותרים למגע וללמידה, ויודעים באיזו טכנולוגיה נכון להשיג תמש ובאיזו גישה יש לנקוט, אבל כשאתה צריך לטפל ביותר אנשים ממה שאתה יכול - אתה לא תמיד מצליח לראות כהלכה את המטופלים. זאת הבעיה העיקרית של מערכת הבריאות", מסכמת פרופ' בירון.

רק את הסיפורים הנוסטלגיים שיש לאנשים עליו, מספרת פרופ' בירון. "אבל ברור לי שהוא התנהל בצורה מאוד שונה. הנשים היו פאסיביות מאוד בתהליך הלידה, ולא ניתנה להן היכולת לקבל החלטות. בני זוג לא הורשו לקחת חלק בלידה, הקונספט של משפחה שאינה מורכבת מאבא ואמא לא הוכר ולא דובר. התינוק היה נלקח לתינוקיה, מיד לאחר הלידה, והיו מראים אותו להורים דרך חלון הזכוכית. כיום, כשאנחנו מביי טים אחורה על כל הנהלים האלו, הם נראים לנו מצחיקים במקרה הטוב ומזועזעים במקרה הרע. מה שקורה היום בחדר הלידה הוא כמעט ההיפך ממה שקרה פעם", מרגישה פרופ' בירון.

ובכן, מה קורה היום בחדרי הלידה?

"אנחנו מבינים שמשפחות השתנו וזה כבר לא תמיד אמא ואבא - ומקבלים את זה בהבנה ובאהבה. יש לנו הרבה יותר קשב ליולדות. הן מקבלות אוטונומיה רחבה לבחור את העדפותיהן: איך מתאים להן ללדת, מי הן רוצות שיהיה לצידן בלידה, כיצד הן רוצות שהדברים יתבצעו, איך ואיפה הן רוצות להיות עם התינוק לאחר הלידה. הפתיחות לבקשותיה השונות של היולדת היא גדולה, וכך גם שיתופה בהחלטות. במקומות בהם אין חובה לנקוט בצעד חד-משמעי כזה או אחר, אנחנו מסבירים את האפשרויות, ממליצים על אלו הנכונות ביותר בעינינו ומאפשרים ליולדת להחליט. אישה יכולה להחליט על לידה פחות קונבנציונלית: לידה טבעית, לידה במים, לידה בתנחות שונות ובתנועות שונות. כל עוד אין סכנה בריאותית לאישה ולעובר - אנחנו מאפשרים את זה. גם הסטנדרטים של הבינוי השתנו מאד. אם פעם היה ברור שכל הנשים יולדות בחדר אחד גדול וביניהן מפריד וילון פשוט, היום כל אישה יולדת בחדר פרטי. ואם פעם צעקות כאב היו חלק אינטגרלי מתהליך הלידה, כיום אם נשמעות צעקות מחדר לידה, בדרך כלל מדובר ביולדת שבחרה ללדת ללא אפידורל".

האם השתנו גם הנהלים של אחרי הלידה?

"בהחלט. בניגוד לעבר, כיום היולדת יכולה לה להיות צמודה לתינוקה מהרגע שהוא יוצא לאוויר העולם ועד לשחרורה מהמחלקה. בעבר לם המיילדות מכנים זאת 'אפס הפרדה בין האם לתינוק'. גם בני הזוג מתקבלים בברכה. נשים לא צריכות להיות לבד אחרי לידה והן יכולות לבחור מלווה שיששה לצידן 24 שעות, אנחנו נערוכים לזה מבחינת תנאי האשפוז. בנוסף, היולדת זוכה לתשומת לב ולהדרכה על הנקה

פרופ' טל בירון-שנטל | צילומים: דבורת בית חולים מאיר

פרופ' טל בירון-שנטל

מבית יולדות קטן במושבה כפר סבא ועד לאגף לגינקולוגיה ולמיילדות בבית החולים מאיר. כל הדרך עד לתפיסה העכשווית המציבה את היולדת ורצונותיה במרכז חדר הלידה / אסף לבנון

ותיקי כפר סבא בוודאי זוכרים את בית היולדות של העיר, שקם ברחוב גלר בשנת 1947. 3 עשורים חלפו עד שבשנת 1978, עבר בית היולדות לאחיות של בית החולים מאיר, ולפני מספר שנים עבר פיזית והתמקם בין כתלי בית החולים. פרופ' טל בירון-שנטל, מנהלת את האגף לגינקולוגיה ומיילדות בבית החולים מאיר. "לא הכרתי את בית היולדות הישן, אלא